

Aniversari del Consell Comarcal

L'any 2008 vàrem poder celebrar el trentè aniversari del reconeixement oficial de la comarca del Pla de l'Estany.

Durant aquesta trentena d'anys, els pladestanyencs hem gaudit de tots els avantatges que suposa tenir comarca pròpia: passem la ITV del cotxe a Celrà o a Olot; quan patim problemes de salut, no tenim cap hospital comarcal que no sigui una clínica privada i/o concertada, i ens cal anar al Trueta; els judicis se celebren als jutjats de Girona, on també hem hagut d'anar durant dècades si volíem inscriure un terreny al Registre de la Propietat; els gestors han d'anar a Girona per tractar amb Hisenda o renovar el passaport o el carnet de conduir; si es vol estudiar segons quin tipus de batxillerat, cap al Gironès o la Garrotxa... Fins i tot empreses tan sòlides com Gas Natural no tenen cap seu a la comarca. Per sort, sempre hem pogut pagar els impostos a Banyoles. Quina comarca més bufona, retalladeta i plena de continguts que tenim!

...i amb vot i poca veu Hi ha un poema potent de Pedro Salinas en el qual, entre moltes altres imatges, hi llegim: «Y a un mapa distante ¿quién / le tiene lástima? Lástima / da una pompa de jabón / irisada, que se quiebra; / o en la arena de la playa / un crujido, un caracol / roto / sin querer, con la pisada / [...] Pero a esa altura tan alta [...] / invisibles se le vuelven / al mundo delgadas gracias.»

Quan es parla de la distància insalvable que separa les administracions dels ciutadans, em vénen al cap aquests versos. I només a la llum dels versos –aquests i els següents– puc assimilar –però no entendre– la negativa sistemàtica a soterrar la MAT tot i les peticions sòlides i argumentades dels municipis afectats, la decisió contundent i poc lucrativa per als pagesos de picolar el paisatge per fer-hi passar l'AVE. Tindrà la mateixa sensació amb el PDU? La Generalitat va aprovar inicialment el Pla director urbanístic del Pla de l'Estany, i la Comissió d'Urbanisme de Girona ho va fer el 10 de desembre.

Els ajuntaments encara no n'han pogut dir res; i molt menys els ciutadans. Es tornaran a trossejar, partir, picolar, retallar, esmicolar els interessos particulars en funció d'un interès públic i d'unes empreses privades sense que els trossejats, partits –i *doblaos*–, picolats, retallats, esmicolats puguin fer altra cosa que alçar una miqueta la veu allà on els deixen?

La torna Quan li explico això al meu nebot, ell em contesta, optimista, que cal confiar en les administracions: «Guaita quin Auditori musical tan bufó i acústic que ens varen estrenar l'últim sant Martíà!».

L'hi accepto, tot recordant que és responsabilitat de l'administració més propera, l'Ajuntament. Però ell hi insisteix: «I el nou dispensari de Cornellà del Terri? I el nou CAP de Palol de Revardit? Què me'n dius, eh?». Sí, té raó el meu nebot: són necessaris per curar-nos de tants d'espants.

L'enèsima crisi del Ripollès

La peculiar configuració socioeconòmica del Ripollès ha fet que els darrers trenta anys hagi esdevingut un territori especialment sensible a les diferents crisis econòmiques que s'han anat succeint. Només cal fer un repàs a les hemeroteques per constatar-ho. Fins i tot hi va haver un temps que, per a molta gent, el Ripollès era sinònim de conflictivitat laboral. L'actual crisi no representa cap excepció. L'empresa tradicionalment capdavantera d'aquesta petita i mal comunicada comarca de muntanya, la forja Comforsa, ha enviat tots els seus treballadors a l'atur temporal a causa de la manca de demandes. La por plana novament entre la seva plantilla, que ha anat minvant en cada crisi, i les pregàries s'adrecen al seu actual propietari, el Govern de la Generalitat de Catalunya, perquè hi faci inversions i no la privatitzi. Una altra de les empreses històriques, Tallers Casals (la dels trepants), ha reduït la seva plantilla a una presència testimonial, com a pas previ al –gairebé segur– tancament definitiu.

Un pedaç de neu Si el sector industrial trontolla per la fredor de les pèssimes xifres econòmiques, el sector turístic aquest hivern ha experimentat una revifada gràcies a la fredor meteorològica i la neu que l'acompanya. Feia molts anys que les pistes d'esquí de Vallter i Vall de Núria no disposaven de tanta abundància de neu a causa de les precipitacions, i a més amb unes temperatures sobrada-

JOAN COMALAT

ment baixes per fabricar-ne d'artificial si el cel no acompanya. El tòpic, però, diu que el negociant català es caracteritza per lamentar en públic la part de l'ampolla buida, malgrat que la tingui gairebé plena. El tòpic també es compleix: tot i que en les vacances de Nadal l'ocupació hostalera ha estat un rècord i que la venda de passis a les pistes d'esquí ha superat les previsions més optimistes, les associacions de turisme i d'hostaleria de les poblacions properes a les estacions d'esquí fan arribar, dia sí i l'altre també, les seves queixes a la premsa perquè els turistes i esquiadors d'aquest any gasten menys diners en àpats en restaurants i tendeixen a portar-se el menjar i el beure de casa o opten pels entrepans. Vés a saber si una aplicació de preus més racional per part d'aquests hostalers els compensaria. I és que ja se sap: no es pot tenir al mateix temps la dona borratxa i el vi al bot.

Visitants sensibles El bisetmanari *El 9 Nou* publicava el 9 de gener passat que un ramader de Llanars s'havia vist obligat a immobilitzar les esquelles del bestiar perquè el seu soroll molesta els urbanites que tenen una segona residència a la població de la Vall de Camprodon. El mateix ramader ha estat denunciat a l'Ajuntament per alguns d'aquests residents esporàdics per mantenir durant uns mesos l'any un dipòsit d'aigua per poder abeurar els seus animals. Diuen que el dipòsit contamina visualment el paisatge. Aquesta gent que es queixa perquè segurament no pot escoltar prou bé *Gran hermano* per culpa de les esquelles, i que se sent estafada si una part del paisatge no s'ajusta amb total exactitud a les fotografies de *Descobrir Catalunya*, confon de manera lamentable una part del territori i de la seva gent amb Port Aventura i els actors que hi participen. Finalment, potser sí que caldrà fer pagar entrada, però no pas per accedir al bosc, sinó per observar i veure de prop espècimens tan curiosos com aquests visitants tan sensibles.

Sils i els estanys Durant una època els estanys –i no solament els de Sils– foren vistos com un focus de contaminació i propagació de malalties. A part d'aquesta apreciació, que ha continuat pràcticament fins avui, molta gent els veia com un espai perdut, inútil. Encara hi ha, és clar, la mirada dels especuladors, atents a omplir, aplanar i urbanitzar el que sigui. Els silencis han constatat tot això al llarg del temps, però ara bufen vents més favorables a la conservació de la natura, i els estanys de la localitat –aquells que van permetre l'entrada a l'infern d'en Pere Porter, una llegenda adaptada i reeditada fa poc– han estat protagonistes d'una segona jornada d'estudi de la gestió i conservació d'aquest espai. A la I Jornada ja se n'havia analitzat la situació després que, el 1998, es redactés i aprovés el Projecte de restauració i gestió de l'estany de Sils, per recuperar aquesta mostra de paisatge típic de zona humida, dels seus hàbitats i les seves espècies pròpies. En aquesta segona edició s'ha valorat el coneixement que es té de l'indret, els estudis que se n'han fet i que encara falta fer, l'educació ambiental que s'està duent a terme al respecte, i els beneficis i les mancances que hi troben els educadors. També com a resultat de la Tercera Setmana de la Custòdia molta gent s'ha apropat als estanys per conèixer-ne les diverses espècies i el patrimoni natural divers. El darrer número de l'any 2008 del *Quadern de Sils* se'n fa ressò i hi dedica diverses pàgines, demostració palpable que els silencis ja tenen ben assumit el nou enfocament de la qüestió.

El pelegrí de Tossa Una de les festes cabdals de començament d'any, a la costa selvatana, és la del Pelegrí de Tossa, centrada en la diada de sant Sebastià, protector contra la pesta. El devot i multitudinari romiatge a la capella del sant, que es troba a l'entrada de Santa Coloma de Farners, i el retorn a Tossa l'endemà, un cop complert el vot que, al seu moment, la vila va fer per deslliurar-se de la malaltia, constitueixen encara avui dia un testimoni de fidelitat, de natural acceptació d'una tradició pròpia i de veritable autenticitat. Per això, el 20 i el 21 de gener Tossa s'omple de gent forana –aquest any ho hem constatat una vegada més– que vol contemplar aquesta estampa emblemàtica. Els moments més solemnes, en la processó nocturna pels carrers del poble, són, possiblement, aquell en què el síndic llegeix el document conforme s'ha complert la prometença i la gent es posa a cantar els goigs del Pelegrí, i el del pas del seguici religiós davant de les muralles, amb les teieres enceses, que donen ben bé una imatge de l'època medieval. De tossencs n'hi ha de tota mena: que van a missa i que no hi van, però a la rebuda del pare pelegrí no hi falta ningú sense el seu ciri, ni cap finestra o porta de l'itinerari de la processó sense gent respectuosa, expectant. Algun motiu mariner –un bon llum Petromax d'algun vell bussi– hi aporta, en més d'un lloc, a més de la llum proposada, un valor sentimental afegit.

